

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

DAILIŲJŲ DIRBINIŲ PYNĖJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – trečiasis

Vilnius, 2008

KURIME ATEITĮ DRAUGE!

Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr. ISAK-1970/A1-279

DAILIŲJŲ DIRBINIŲ PYNĖJO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – trečiasis.
2. Valstybinis kodas – S321501.
3. Suteikiama kvalifikacija – dailiųjų dirbinių pynėjas.
4. Bazinis išsilavinimas – pagrindinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Dailiųjų dirbinių pynėjo rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgus į darbo rinkos pokyčius, Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus ir remiantis kitų šalių patirtimi. Standartas – pagrindas trečiojo profesinio išsilavinimo lygio mokymo programai rengti.

5.2. Asmuo, baigęs Standarto reglamentuojamą dailiųjų dirbinių pynėjo mokymo programą, įgyja profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: dailiųjų dirbinių pynimo paslaugų teikimas; pynimo žaliavų ruošimas; suvenyrinių ir buitinių dirbinių pynimas, apdaila ir atnaujinimas; pintų baldų gamyba; produkcijos apskaita ir tvarkymas.

5.3. Dailiųjų dirbinių pynėjas dirba įmonėse, akcinėse bendrovėse, turėdamas verslo liudijimą, kuria savo verslą, atlieka individualius užsakymus.

5.4. Dailiųjų dirbinių pynėjas žino medžiagų ruošimo technologiją. Pina įvairių dydžių ir formų gaminius taikydamas visus galimus pynimo būdus. Gamina pintus baldus. Išmano kompozicijos pagrindus, saugiai dirba, vertina atliekamo darbo kokybę.

5.5. Dailiųjų dirbinių pynėjui svarbios šios asmeninės savybės: kruopštumas, kantrybė, atidumas, darbštumas, kūrybiškumas, vaizduotė, savarankiškumas.

6. Dailiųjų dirbinių pynėjo tikslas – pinti dailiuosius dirbinius, puoselėti tradicinius liaudies amatus.

7. Dailiųjų dirbinių pynėjo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Dailiųjų dirbinių pynėjo kompetencijų ribos, mokymo tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Dailiųjų dirbinių pynėjui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

- 9.1. komunikabilumas;
- 9.2. individualus ir komandinis darbas;
- 9.3. problemų sprendimas;
- 9.4. informacinių technologijų naudojimas;
- 9.5. domėjimasis meno naujovėmis.

10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:

10.1. Dailiųjų dirbinių pynėjo kvalifikacija suteikiama mokiniui, baigusiam visą mokymo programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.

10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:

- 10.2.1. mokymo procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;
 - 10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.
 - 10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.
-

DAILIŲJŲ DIRBINIŲ PYNĖJO VEIKLOS SRITYS IR KOMPETENCIJOS

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Dailiųjų dirbinių pynimo paslaugų teikimas	1.1. Derinti gaminių eskizus su užsakovu 1.2. Priimti užsakymą 1.3. Organizuoti darbo vietą
2. Pynimo žaliavų ruošimas	2.1. Tvarkyti vytelių plantaciją 2.2. Parinkti žaliavas ir medžiagas 2.3. Ruošti žaliavas 2.4. Saugiai dirbti
3. Suvenyrinių ir buitinių dirbinių pynimas, apdaila ir atnaujinimas	3.1. Piešti gaminių eskizus ir komponuoti 3.2. Pinti dailiuosius dirbinius įvairiais būdais 3.3. Parinkti gaminių konstrukcijas 3.4. Pinti gaminio baigiamąsias pynes 3.5. Atlikti gaminių apdailą 3.6. Atnaujinti pintus gaminius
4. Pintų baldų gamyba	4.1. Konstruoti pintų baldų karkasus 4.2. Gaminti karkasinius baldus 4.3. Pinti bekarkasinius baldus
5. Produkcijos apskaita ir tvarkymas	5.1. Vertinti gaminių kokybę 5.2. Ruošti gaminius sandėliuoti, parduoti 5.3. Tvarkyti darbo apskaitą, vertinti ekonominius savo veiklos rodiklius

Dailiųjų dirbinių pynėjo rengimo standarto
2 priedas

DAILIŲJŲ DIRBINIŲ PYNĖJO KOMPETENCIJŲ RIBOS, MOKYMO TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Mokymo tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Dailiųjų dirbinių pynimo paslaugų teikimas	1.1. Derinti gaminių eskizus su užsakovu	Gaminių paskirtis: suvenyrai, lėkštės vaisiams, daržovėms, padėklai, duoninės, krepšiai laikraščiams, rankdarbių dėžutės, krepšiai išskyloms, skalbinių dėžės, pintinės malkoms. Baldai: poilsio, vaikų, įranga prekybai. Interjero detalės.	1.1.1. Žinoti pintų gaminių asortimentą ir šiuolaikinio dizaino kryptis	Nupieštas gaminio modelio eskizas, atitinkantis šiuolaikinį dizainą ir užsakovo pageidavimus. Gaminio modelis parinktas pagal užsakovo pageidavimą ir turimas medžiagas.
			1.1.2. Išmanyti gaminių kompozicijos pagrindus	
			1.1.3. Parinkti gaminio modelį pagal užsakovo pageidavimą ir turimas medžiagas	
	1.2. Priimti užsakymą	Paslaugos: užsakymo priėmimas, dokumentų užpildymas, užsakymo įvykdymas	1.2.1. Žinoti pagrindinius profesinės etikos reikalavimus ir juos taikyti	Pademonstruotas užsakymo priėmimas lietuvių ir užsienio kalba laikantis profesinės etikos reikalavimų ir užpildyti dokumentai
			1.2.2. Teikti užsakovui informaciją lietuvių ir užsienio kalba apie atliekamą paslaugą	
			1.2.3. Pildyti užsakymo priėmimo dokumentus	
			1.2.4. Žinoti darbo santykius reglamentuojančių įstatymų pagrindus	
	1.3. Organizuoti darbo vietą	Smulkiojo verslo organizavimas. Darbo vieta: užsakymams priimti, žaliavoms ir medžiagoms	1.3.1. Žinoti verslo įmonės veiklos principus ir svarbiausias funkcijas	Paaiškinti smulkiojo verslo organizavimo pagrindai. Išvardyti darbo vietai keliami reikalavimai.
			1.3.2. Išmanyti smulkiojo verslo organizavimo pagrindus	
1.3.3. Žinoti dailiųjų dirbinių pynėjo				

		paruošti, dailiesiems dirbiniams pinti, baigiamajai apdailai.	kvalifikacijai ir darbo vietai keliamus reikalavimus ir juos taikyti 1.3.4. Paruošti darbo vietas	
2. Pynimo žaliavų ruošimas	2.1. Tvarkyti vytelių plantaciją	Plantacijos paruošimas ir priežiūra. Sodinukų paruošimas sodinti ir sodinimas.	2.1.1. Žinoti dirvos paruošimo plantacijai reikalavimus pagal agrotechnines žinias	Išvardyta dirvos paruošimo technologija. Paaiškintas sodinukų paruošimas ir sodinimas. Apibūdinta vytelių plantacijos priežiūra.
			2.1.2. Ruošti sodinukus ir juos sodinti	
			2.1.3. Prižiūrėti vytelių plantaciją	
	2.2. Parinkti žaliavas ir medžiagas	Žaliavų rūšys: vytelės, šiaudai, nendrės, sintetinės medžiagos	2.2.1. Žinoti žaliavų klasifikavimą 2.2.2. Žinoti žaliavų ir medžiagų savybes 2.2.3. Parinkti medžiagas pintiems gaminiam	Apibūdintas žaliavų klasifikavimas. Atpažintos žaliavos, medžiagos ir įvertintos jų savybės. Tinkamai parinktos medžiagos pintiems gaminiam.
2.3. Ruošti žaliavas	Žaliavos paruošimas: vytelių pjovimas, šutinimas, žievės lupimas, rūšiavimas. Gamybos įrankiai. Gamybos įrenginiai: vytelėms pjauti, šutinti, žievei lupti.	2.3.1. Žinoti žaliavos paruošimo technologiją 2.3.2. Žinoti gamybos įrankius, įrenginius, jų veikimo principus ir paskirtį 2.3.3. Prižiūrėti įrankius, įrenginius ir juos valdyti 2.3.4. Nustatyti įrenginių gedimų priežastis ir jas šalinti	Įvardyta žaliavos paruošimo technologija. Įrankiai ir įrenginiai parinkti pagal darbo pobūdį ir atliekamą technologinę operaciją. Išvardyti pynimo įrankiai, įrenginiai, jų valdymo principai ir gedimai.	
2.4. Saugiai dirbti	Sauga: darbuotojų sveikatos, civilinė	2.4.1. Žinoti Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pagrindus 2.4.2. Žinoti dailių dirbinių pynėjo darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijas ir jomis vadovautis 2.4.3. Žinoti priešgaisrinės saugos taisykles ir jų laikytis	Išvardyti Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo bei Dailių dirbinių pynėjo saugos instrukcijų reikalavimai. Išvardytos priešgaisrinės saugos	

			2.4.4. Išmanyti darbo higienos reikalavimus	taisyklės, darbo higienos ir civilinės saugos reikalavimai.
			2.4.5. Žinoti civilinės saugos reikalavimus	
3. Suvenyrinių ir buitinių dirbinių pynimas, apdaila ir atnaujinimas	3.1. Piešti gaminių eskizus ir komponuoti	Gaminio piešimas: pagal natūrą, laisva forma	3.1.1. Piešti gaminių eskizus pagal natūrą	Nupieštas gaminio eskizas pagal natūrą ir laisva forma. Nupieštos gaminių detalės ir elementai.
			3.1.2. Piešti gaminių eskizus laisva forma	
			3.1.3. Piešti gaminių detales, elementus	
	3.2. Pinti dailiuosius dirbinius įvairiais būdais	Gaminių asortimentas: suvenyrai, lėkštės vaisiams, daržovėms, padėklai, duoninės, krepšiai laikraščiams, rankdarbių dėžutės, krepšiai išskyloms, skalbinių dėžės, krepšiai malkoms. Pynimo būdai: su pluoštu, su vytelėmis, su papildomomis medžiagomis.	3.2.1. Pinti gaminius panaudojant pluoštą	Nupintas gaminys iš pluošto, vytelių įvairiais pynimo būdais, parinktos papildomos medžiagos
			3.2.2. Pinti gaminius iš vytelių įvairiais pynimo būdais	
			3.2.3. Pinti gaminius parenkant papildomas medžiagas	
	3.3. Parinkti gaminių konstrukcijas	Gaminių formos: paprastos, išardomos. Pinti gaminiai: pintinėlės, buitiniai krepšiai, skalbinių dėžės.	3.3.1. Gaminti paprastos konstrukcijos formas	Pagaminta paprastos konstrukcijos forma. Aprašyta išardomos formos gamybos technologija. Parinktos formos įvairiems gaminiams pinti.
			3.3.2. Išmanyti išardomos formos gamybos technologiją	
			3.3.3. Parinkti formas pintinėlėms, buitiniams krepšiams ir skalbinių dėžėms pinti	
	3.4. Pinti gaminio baigiamąsias pynes	Baigiamųjų pynių būdai: kasa, buitinis, ažūrinis, briaunotas	3.4.1. Parinkti baigiamąsias pynes įvairiems gaminiams	Parinkta baigiamoji pynė. Gaminys baigtas kasa,
3.4.2. Mokėti įvairius baigiamuosius				

			kasos pynės būdus	buitiniu, ažūriniu, briaunotu baigiamuoju pynės būdu.
			3.4.3. Baigti pinti gaminį buitiniu pynės būdu	
			3.4.4. Baigti pinti gaminį ažūriniu, briaunotu baigiamuoju pynės būdu	
	3.5. Atlikti gaminių apdailą	Gaminių tipas: suvenyriniai, buitiniai, baldai. Apdailos būdai: išpjaustymas, išplovimas, balinimas, dažymas, kljavimas. Džiovinimas.	3.5.1. Išmanyti pintų gaminių baigiamųjų darbų seką	Išvardyta baigiamųjų darbų seka. Atlikta pinto gaminio apdaila. Paašškinti džiovinimo būdai ir sąlygos.
			3.5.2. Atlikti pintų gaminių apdailą	
			3.5.3. Žinoti gaminių džiovinimo būdus ir sąlygas	
	3.6. Atnaujinti pintus gaminius	Suvenyriniai ir buitiniai gaminiai. Pinti baldai.	3.6.1. Nustatyti gaminių atnaujinimo technologiją	Paašškinta gaminių atnaujinimo technologija. Pataisytas suvenyrinis, buitinis gaminyš. Atnaujintas baldas.
			3.6.2. Ruošti taisyti gaminį, parinkti reikiamas medžiagas	
			3.6.3. Atnaujinti pintus suvenyrinius, buitinius gaminius ir baldus	
4. Pintų baldų gamyba	4.1. Konstruoti pintų baldų karkasus	Pintų baldų karkasų ir jų detalių brėžiniai. Matmenų nustatymas. Bazinis baldo brėžinys.	4.1.1. Braižyti baldų karkasų detales ir sudedamąsias dalis	Nubraižytos baldų karkasų detalės, sudedamosios dalys, nesudėtingi brėžiniai. Nustatyti ir reikiamai pažymėti matmenys. Apibūdinta baldų karkasų konstrukcija.
			4.1.2. Nustatyti ir žymėti matmenis	
			4.1.3. Braižyti nesudėtingus brėžinius	
			4.1.4. Išmanyti baldų projektavimą	
	4.2. Gaminti karkasinius baldus	Įvairūs karkasinių baldų gaminiai: vaikų kambario baldai, poilsio baldai, prekybos įranga, interjero detalės	4.2.1. Žinoti baldų karkasų gamybos technologiją	Paašškinta baldų karkasų gamybos technologija. Pritaikyti pynimo būdai, parinkti matmenys pagal baldų karkasus ir klasifikavimą.
			4.2.2. Taikyti pynimo būdus pagal baldų karkasus	
			4.2.3. Parinkti matmenis pagal baldų klasifikavimą	
			4.2.4. Parinkti ir komplektuoti	

			prekybos įrangą pagal poreikius 4.2.5. Taikyti patalpoms interjero detales	Parinkta ir sukomplektuota prekybos įranga, pritaikytos interjero detalės.
	4.3. Pinti bekarkasinius baldus	Įvairūs bekarkasinių baldų gaminiai: foteliai, staliukai, nameliai gyvūnams	4.3.1. Žinoti bekarkasinių baldų gamybos technologiją 4.3.2. Parinkti pynimo būdus ir matmenis bekarkasiniams baldams 4.3.3. Pinti ir taikyti bekarkasinius gaminius gyvūnams	Paaiškinta bekarkasinių baldų gamybos technologija. Parinkti pynimo būdai ir matmenys bekarkasiniams baldams. Nupintas bekarkasinis gaminys.
5. Produkcijos apskaita ir tvarkymas	5.1. Vertinti gaminių kokybę	Kokybės užtikrinimo sistemos: savikontrolė, tarpoperacinė kontrolė, palyginimas su gaminio etalonu, techninėmis sąlygomis	5.1.1. Žinoti gaminio kokybės vertinimo kriterijus	Išvardyti pintų gaminių ir baldų gamybos kokybės vertinimo kriterijai ir kokybės tikrinimo etapai. Savikontrolės ir tarpoperacinės kontrolės metu pagal kokybės vertinimo kriterijus patikrinta pintų gaminių kokybė.
			5.1.2. Tikrinti ir vertinti gaminių kokybę	
			5.1.3. Naudotis standartu, techninėmis sąlygomis, kainoraščiu	
5.2. Ruošti gaminius sandėliuoti, parduoti	Gaminiai: suvenyriniai, dekoratyviniai, buitiniai, pinti baldai		5.2.1. Žinoti gaminių pakavimo, ženklinimo, sandėliavimo ir pervežimo reikalavimus	Apibūdinti techniniai gaminių pakavimo, ženklinimo, sandėliavimo reikalavimai. Išvardyti verslo partneriai.
			5.2.2. Dalykiškai bendrauti su verslo partneriais	
5.3. Tvarkyti darbo apskaitą, vertinti ekonominius savo veiklos rodiklius	Darbo sutartis. Darbo užmokestis. Darbo apskaita: pagal kieki, pagal laiką.		5.3.1. Žinoti pagrindinius Darbo kodekso reikalavimus	Įvardyti pagrindiniai Darbo kodekso reikalavimai, svarbiausios ekonomikos
			5.3.2. Žinoti svarbiausias ekonomikos sąvokas ir dėsnius	

		Apskaitos procesas: individualus, programuotas.	5.3.3. Suprasti pagrindinius įmonės veiklos principus ir funkcijas	sąvokos ir dėsniai, pagrindiniai įmonės veiklos principai ir funkcijos. Išvardyti galimi atlyginimo už darbą būdai ir formos.
			5.3.4. Išmanyti darbo paskirstymo formas, pagrindinius apskaitos principus	
			5.3.5. Apskaičiuoti darbo užmokestį	
